Lausunto
Asianumero: VN/2104/2025
Päivämäärä: 19.5.2025

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kyberturvallisuuslain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 27/2025 vp). Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

Esityksen valmisteluun ovat johtaneet kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä ja direktiivin 2008/114/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2557 (jäljempänä *CER-direktiivi*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2555 toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta (*NIS 2 -direktiivi*).

CER-direktiivin kansallista täytäntöönpanoa koskee hallituksen esitys HE 205/2024 vp (EV 47/2025 vp) eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi. Eduskunta hyväksyi esitykseen sisältyvät lakiehdotukset toisessa käsittelyssä 13.5.2025. CER-direktiivin täytäntöönpanoa koskevat lait eivät vielä ole voimassa. NIS 2 -direktiivin kansallista täytäntöönpanoa koskee hallituksen esitys HE 57/2024 vp (EV 15/2025 vp) eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. NIS 2 -direktiivin täytäntöönpanoa koskevat lait ovat tulleet voimaan 8.4.2025.

Käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä täydennettäisiin mainittujen direktiivien kansallista täytäntöönpanoa niiden keskinäisten yhteyksien osalta. Täydennykset on valmisteltu lainsäädäntöteknisestä syystä erikseen. Hallituksen esityksessä HE 205/2024 vp todetaan valtioneuvoston valmistelevan erikseen esityksen teknisistä lainsäädäntömuutoksista, jotka ovat tarpeen kyberturvallisuuslain velvoitteiden soveltamiseksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritettäviin kriittisiin toimijoihin. Käsiteltävänä olevassa esityksessä on kyse viitatuista lainsäädäntömuutoksista.

Esityksen tavoitteena on toteuttaa lainsäädäntömuutokset, jotka ovat tarpeen kyberturvallisuuslain ja tiedonhallintalain kyberturvallisuuteen liittyvien velvoitteiden soveltamiseksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla määritettäviin kriittisiin toimijoihin. Esityksellä saatettaisiin kyberturvallisuuslain sekä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 4 a luvun soveltamisala koskemaan sellaisia yhteisöjä, jotka määritetään tulevaisuudessa yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla. Lisäksi esitykseen sisältyisi teknisiä ehdotuksia muun muassa valvovien viranomaisten toimivallasta ja yhteistyöstä. Esitys vastaisi vähimmäistasoa siitä, mitä NIS 2 -direktiivi edellyttää kyberturvallisuutta

koskevista velvoitteista ja niiden valvonnan tasosta CER-direktiivissä tarkoitetuille kriittisille toimijoille.

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia muille yrityksille tai yhteisöille kuin niille, jotka määritetään tulevaisuudessa kriittisiksi toimijoiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla. Esityksellä olisi taloudellisia vaikutuksia niille yrityksille ja yhteisöille, jotka tulevat tulevaisuudessa kriittiseksi määrittämisen johdosta uusina organisaatioina kyberturvallisuuslain soveltamisalaan. Tällaisia yrityksiä olisivat esimerkiksi kriittiseksi määritettävät pien- tai mikroyritykset toimialasta riippumatta. Viranomaiselle aiheutuvien ennakoitavan tehtävämäärän lisäys suhteessa kyberturvallisuuslaissa nykyisiin tehtäviin riippuu siitä, missä laajuudessa kriittisiksi toimijoiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ehdotetun lain nojalla yrityksiä tai yhteisöjä tulevaisuudessa määritetään kriittisiksi toimijoiksi. Tehtävämärän lisäys arvioidaan vähäiseksi ottaen huomioon, että merkittävä osa kriittiseksi määritettävistä toimijoista kuuluisi ennakoitavasti kyberturvallisuuslain soveltamisalaan myös ennen kriittiseksi määrittämistä.